

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

JAHON IQTISODIYOTI VA
XALQARO IQTISODIY MUNOSABATLAR

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi:	1010000	Xizmatlar ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010100	Turizm va mehmondo'stlik

Toshkent-2025

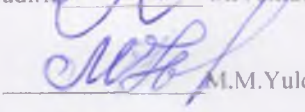
Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy
munosabatlar instituti direktori:

G.T. Arifjonov

“Tashqi iqtisodiy faoliyat” kafedrasini mudiri:

M. Voxidova

ARM boshlig'i

M.M. Yuldasheva

Fan/modul kodi JIXIM1406	O'quv yili 2026-2027	Semestr 4	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim turi O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yukla ma (soat)
	Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar	72	108	180
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni maqsadi: talabalarga jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlarga oid nazariy va amaliy bilimlarni berish, o'z yo'nalishiga mos tasavvur va ko'nikmalarni rivojlanishdir.</p> <p>Fanning vazifasi: talabalarga jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlarning nazariy asoslari va tamoyillarini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlarini tushunishga yordam berish, jahon mamlakatlariaro samarali hamkorlik qilishning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishdan iborat.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqi:</p> <p>Mazkur fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-martdagi "Oliy ta'limning me'yoriy-uslubiy hujjatlarini ishlab chiqish jarayonini takomillashtirish to'g'risida"gi 87-sonli buyrug'iga muvofiq, xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi Garvard universiteti (1) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.</p> <p>(https://pll.harvard.edu/course/global-business)</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p style="text-align: center;">I-mavzu. Jahon xo'jaligining mohiyati va uning shakllanish bosqichlari</p> <p>Jahon xo'jaligi haqida tushuncha va jahon iqtisodiyotining mazmuni. Jahon iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlari. Jahon xo'jaligining iqtisodiy potentsiali: tabiiy va mehnat resurslari va ulardan optimal foydalanish. Jahon xo'jaligining tarmoqlar va ijtimoiy-iqtisodiy strukturasi. Jahon xo'jaligini iqtisodiy rivojlanish tarixi. G'arbiy Yevropaning iqtisodiy rivojlanishi. Jahon xo'jaligining shakllanishi va uning rivojlanish bosqichlari. Monopolistik ittifoqlar va jahon kon'yunkturasi. XX asrning ikkinchi yarmida jahon xo'jaligi: "markaz" va "periferiya" tushunchasi. Xalqaro</p>			

raqobat – jahon bozorining ajralmas bir qismi sifatida. Jahon xo'jaligining transmilliylashuvi va globallashuvi.

2-mavzu. XMT jahon xo'jaligining moddiy asosi sifatida

Milliy iqtisodiyotning yaxlit bir jahon xo'jaligiga birlashishi.

Xalqaro mehnat taqsimoti xalqaro iqtisodiy munosabatlarning ajralmas qismi sifatida. XMT ning chuqurlashuvi ilmiy-texnikaviy inqilobning (ITI) ta'siri. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining jahon mehnat taqsimotiga ta'siri. XMT-davlatlar o'rtasidagi mehnatning ijtimoiy-hududiy taqsimoti sifatida. XMT-alohida davlatlar o'rtasida ishlab chiqarishning ixtisoslashuvi sifatida. Ishlab chiqarishning xalqaro ixtisoslashuvi va kooperatsiyalashuvi. Qo'shma korxonalarni tashkil qilinishi va kooperatsiyalashuvi.

3-mavzu. Jahon xo'jaligida tabiiy resurslar va ulardan foydalanish muammolari

Jahon mineral xom-ashyo resurslari. Jahon xo'jaligi rivojlanishiga tabiiy resurslar bilan bog'liq muammolar. Tabiiy resurslar muammolarining mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri. Jahon iqtisodiyotida 70-yillardagi tabiiy resurslar iqtisodiy inqirozlari. Mineral xom-ashyo va mineral resurslar. Yoqilgi va gidroenergiya jahon resurslari. Dunyo yer va suv resurslari. Dunyo resurslarining davlatlar o'rtasida taqsimlanishi. Jahon savdosida tabiiy resurslarning ahamiyati.

4-mavzu. Jahon xo'jaligida inson resurslari va demografik muammolar

Jahon xo'jaligida demografik jarayonlar. Demografik rivojlanishning asosiy tendensiyalari. Jahon mamlakatlari aholisi migratsiyasining o'ziga xos xususiyatlari. Aholi migratsiyasining iqtisodiy sabablari. Xalqaro mehnat migratsiyasi va jahon mehnat bozori. Migratsiya siyosati. Yevropa Ittifoqi mamlakatlarining demografik siyosati. Aholi "qarishi" muammosi.

5- mavzu. Jahon iqtisodiyotida aloqa va transport

Jahon xo'jaligida aloqa va kommunikatsiya. Jahon xo'jaligida transport tizimi. Transport va aloqani xalqaro tartibga solinishi. Xizmatlar sohasida transport va aloqaning tutgan o'rni. Xizmatlarning milliy va jahon iqtisodiyotining rivojlanishiga ta'siri. Aloqa va transport bo'yicha ixtisoslashgan xalqaro tashkilotlar. Jahon xo'jaligi rivojlanishning axborotlashtirish bosqichiga o'tib borishi.

6-mavzu. Barqaror rivojlanish maqsadlari.

Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) BMT tomonidan qabul qilingan global tashabbus. 2030-yilgacha insoniyat va sayyorani rivojlantirishga qaratilgan 17 maqsad. Ushbu maqsadlar qashshoqlikni tugatish, tengsizliklarni kamaytirish va atrof-muhitni muhofaza qilish kabi masalalarni hal qilishdagi roli. BRM barcha mamlakatlar uchun umumiy yo'nalish bo'lib, ular ijtimoiy, iqtisodiy va ekologik muvozanatni ta'minlashi. Mazkur maqsadlar innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, barqaror infratuzilma yaratish va resurslardan oqilona foydalanishdagi o'rni.

7-mavzu. Jahon xo'jaligi mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanish jihatdan guruhlanishi

Jahon xo'jaligi subyektlari va ularni jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni. Dunyodagi mamlakatlarining jahon xo'jaligi aloqalarida tutgan o'rni. Mamlakatlarning YaIM yoki YaMM hajmi. Aholi jon boshiga to'g'ri keladigan YaIM yoki YaMM. O'rtacha ish haqi miqdori, tashqi savdo operatsiyalarining hajmi, kapital harakatidagi ko'rsatkichlarni, mamlakatlarning tashqi qarzlarini miqdori.

8-mavzu. Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar – jahon xo'jaligi tizimida

Sanoati rivojlangan davlatlarning asosiy xususiyatlari va iqtisodiy rivojlanish modellari. G'arbning industrial davlatlarini iqtisodiy rivojlanish darajalarining differentsiyalashuvi. G'arbning sanoati rivojlangan davlatlarini rivojlanish modellari. AQSh, Yaponiya, Kanada va Yevropa davlatlarning iqtisodiy rivojlanishi. Ichki bozorlar hajmi va rivojlanish darajasi. Rivojlanayotgan davlatlarning rivojlanish xususiyatlari. Rivojlanayotgan davlatlarning ijtimoiy-iqtisodiy differentsiyalashuvi. Rivojlanayotgan davlatlarning jahon xo'jaligida tutgan o'rni. Rivojlanayotgan davlatlar ichki bozorlarining o'ziga xos xususiyatlari. Rivojlanayotgan davlatlarda eksport va import. Rivojlanayotgan davlatlarning xalqaro mehnat taqsimotida tutgan o'rni.

9-mavzu. Jahon xo'jaligida yangi industrial mamlakatlar iqtisodiyoti

Yangi industrial davlatlarga umumiy tavsif. Yangi industrial davlatlar guruhiga kiruvchi mamlakatlarni ifodalovchi asosiy iqtisodiy mezon va ko'rsatkichlar. Yangi industrial davlatlarning iqtisodiy rivojlanish modeli. Osiyo -Tinch okean mintaqasining Yangi industrial davlatlari. Lotin Amerikasining yangi industrial davlatlari. Xalqaro mehnat taqsimoti tizimida yangi industrial davlatlarning ulushi va xalqaro kapital va ishchi kuchi migratsiyasida tutgan o'rni.

10-mavzu. BRIKS mamlakatlari iqtisodiyoti

BRIKS mamlakatlarining rivojlanish xususiyatlari. BRIKS mamlakatlarining ijtimoiy-iqtisodiy differensialashuvi. BRIKS mamlakatlarining jahon xo'jaligida tutgan o'rni. BRIKS mamlakatlari ichki bozorlarining o'ziga xos xususiyatlari. BRIKS mamlakatlarida eksport va import. Jahon ishlab chiqarishda BRIKS mamlakatlar. BRIKS mamlakatlarining xalqaro mehnat taqsimotida tutgan o'rni. BRIKS mamlakatlar iqtisodiy strategiyasining o'ziga xos xususiyatlari. BRIKS mamlakatlarining tashqi iqtisodiy siyosatning asosiy yo'nalishlari.

11-mavzu. Jahon iqtisodiyotida integratsion jarayonlar

Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mohiyati. Xalqaro iqtisodiy integratsiya shakllari. Xalqaro iqtisodiy integratsiyani belgilovchi asosiy omillar. Xalqaro iqtisodiy integratsiya - milliy xo'jaliklar o'rtasida o'zaro barqaror aloqalarning rivojlanishi. Xalqaro iqtisodiy integratsiya -ijtimoiy-siyosiy va madaniy jihatdan birlashuv sifatida.

12-mavzu. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar va ularning jahon iqtisodiyotidagi o'rni

Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar. Tashkilotlar tavsifi. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning iqtisodiy roli. Hududiy iqtisodiy tashkilotlar. Jahon savdo tashkilotining jahon xo'jaligida rivojlanish yo'nalishlari.

13-mavzu. Xalqaro savdning klassik nazariyalari

Merkantilistlar nazariyasi va mutlaq ustunlik nazariyasi. Mehnat taqsimoti – o'sishning asosi sifatida. Mutlaq ustunliklar modeli. Nisbiy ustunlik nazariyasi: Muqobil xarajatlar. Muqobil narx. Savdodagi narxlar nisbati. Ishlab chiqarish omillari nisbati nazariyasi: ishlab chiqarish omillari bilan turlicha ta'minlanganlik. Ishlab chiqarish omillari narxining muvozanatlashuvi. Mehnat sig'imli tovarlar. Kapital sig'imli tovarlar. Leontev paradoksi. Xalqaro savdning klassik nazariyalarining rivojlantirilishi: Nazariyalarning cheklanganligi. Noan'anaviy yondashuvlar.

14-mavzu. Xalqaro savdoni tartibga solishning tarifli usullari

Xalqaro savdoda davlatning roli. Savdo siyosati. Xalqaro savdoni davlat tomonidan tartibga solish instrumentlari. Bojxona tariflari. Bojxona bojlari turlari. Bojga tortish me'yori. Tarif eskalatsiyasi. Tariflarning iqtisodiy roli: Tarifning kichik mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri. Tarifning katta mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri. Daromad effekti va chegaraviy effekt. Himoyalash va iste'mol effekti. Ichki va tashqi daromad effekti. Tarif siyosati ining maxsus holatlari: Optimal tarif. Tarif kvotasi. Eksport tarifi. Tarifga qarshi va tarifni yoqlovchi argumentlar. Yosh tarmoqlarni xorijiy raqobatdan himoyalash va milliy xavfsizlikni ta'minlash.

15-mavzu. Xalqaro savdo iqtisodiy munosabatlarini tartibga solishda Jahon savdo tashkilotining o'rni

Tashqi savdoni davlatlararo tartibga solishning mohiyati va ko'rinishlari. TIFni davlatlararo tartibga solishning ikki va ko'p tomonlama tabiati. Bojxona ittifoqlari. Tarif siyosatini soddalashtirish asosida bojxona ittifoqlarining shakllanishi. TIFni tartibga solish jarayonlarining tashqi savdo doirasidan chetga chiqishi. Xalqaro tashkilotlarning o'z faoliyatini qayta qurishi. Savdo va tariflar bo'yicha Bosh kelishuvning imzolanishi sabablari. Savdo va tariflar bo'yicha Bosh kelishuvning tamoyillari, vazifalari va tuzilmasi. Savdoni global erkinlashtirish jarayoni. GATT maqsadlari va funksiyalari. O'zbekiston Respublikasining USTga kirishi. Umumjahon savdo tashkiloti (UST)ni tashkil etilishi va uning GATTdan farqi. USTning tamoyillari, maqsad va vazifalari. UST tuzilmasi va faoliyati. Umumjahon savdo tashkiloti - mamlakatlar va hududlar o'rtasida tovar oqimlarini tartibga solish muammolari bilan shug'ullanuvchi eng salmoqli tuzilma sifatida. Xalqaro savdo huquqlarini soddalashtirish bo'yicha konvensiyalar va boshqa aktlar. Ayrim xom ashyo tovarlari xalqaro savdosini tartibga solish amaliyoti.

16-mavzu. Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasi

Jahon ishchi kuchi bozorining mohiyati va paydo bo'lish sabablari. Mehnat migratsiyasining asosiy yo'nalishlari va markazlari. Xalqaro mehnat migratsiyasi ko'rinishlari. Migrantlar - mehnat qobiliyatli yoshdagi iqtisodiy faol odamlar. Xorijda ish qidirishga intilayotgan odamlarga ko'maklashuvchi migratsiya xizmatlari va xalqaro tashkilotlari. Jahon ishchi bozorida migratsiya eksportyor mamlakatlar. Migratsiya jarayonlarining importyor mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri. Mehnat migratsiyasining milliy iqtisodiyotlarga ta'siri. Mehnat immigratsiyasining miqdoriy va sifat darajasini kvotalar va cheklashlar joriy qilish orqali tartibga solish. "Aqlli kishilarni ketib qolishi" muammosining mohiyati. Bu muammoning O'zbekistonda hal etish imkoniyatlari. Ishga

joylashish maqsadida xorijga chiqib ketgan malakali kadrlarni yo'qotishning eksport qiluvchi mamlakat uchun iqtisodiy zarari.

17-mavzu. Xalqaro valyuta tizimi

XIM sohasida valyutaviy hisob-kitob munosabatlarining mohiyati. Oltinning hukmronlik rolini yo'qotishi. Xalqaro hisob-kitob ko'rinishlari. Valyuta konvertirlanishining xarakteri va shartlari. Valyuta kursi unga ta'sir etuvchi omillar. Ikki valyutaning kursini aniqlashda uchinchi valyutadan foydalanish. Nominal va real valyuta kursi. To'g'ri yoki teskari kotirovka. Jahon valyuta-moliya tizimining xususiyatlari. Davlatlararo miqyosda valyuta munosabatlarining tartibga solinishida global va hududiy valyuta-moliya tashkilotlarining tutgan o'rni. Valyuta cheklashlarining mohiyati. Valyuta rejimi turlari. Valyuta tavakkalchiligi va uni sug'urtalash usullari. Valyuta bozori turlari. Milliy, hududiy va jahon valyuta bozorlari. Valyuta operatsiyalari asosiy tiplarining tavsifi. Sobiq sotsialistik mamlakatlarda milliy valyuta bozorlarining shakllanish bosqichlari. O'tish davri iqtisodiyotli mamlakatlarda valyuta bozorlarini vujudga kelishi. Tashqi iqtisodiy faoliyatda davlat monopoliyasini bartaraf etish. Bozorga xos valyuta siyosatini o'tkazish. O'zbekiston valyuta bozorining muammolari va istiqboli.

18-mavzu. XIMda transmilliy korporatsiyalarning tutgan o'rni

Xalqaro korporatsiyalarning mohiyati, tuzilmasi va ko'rinishlari. Bosh kompaniya, assotsiatsiyalashgan firmalar, sho'ba korxonalar, kichik shahobchalar. TMKning jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni va ahamiyati. TMK faoliyatining yangi ko'rinishlari: lizing va faktoring.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarda talabalar "Jahon iqtisodiyoti" fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim va xulosalar chiqarish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Natijada ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Jahon xo'jaligining mohiyati va uning shakllanish bosqichlari
2. Xalqaro mehnat taqsimoti – jahon iqtisodiyotining asosiy ko'rinishi sifatida
3. Tabiiy resurslar va jahon xo'jaligida foydalanish muammolari
4. Jahon iqtisodiyotidagi inson resurslari va demografik muammolar
5. Jahon iqtisodiyotida aloqa va transport tizimining roli
6. Iqtisodiy rivojlanish darajasiga ko'ra dunyo mamlakatlari tasnifi
7. Jahon iqtisodiy tizimidagi rivojlangan mamlakatlar tajribasi

8. Rivojlanayotgan mamlakatlarning iqtisodiy xususiyatlari va rivojlanish modeli
9. Yangi sanoatlashgan mamlakatlarning iqtisodiyoti va global iqtisodiyotga ta'siri
10. BRIKS mamlakatlari iqtisodiyoti va xalqaro hamkorlikdagi o'rni
11. Jahon iqtisodiy tizimidagi integratsiya jarayonlari va iqtisodiy ittifoqlar
12. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar va ularning jahon xo'jaligidagi o'rni
13. Xalqaro savdoning klassik nazariyalari va ularning amaliy qo'llanilishi
14. Xalqaro savdoni tartibga solishning tarifli usullari va bojxona siyosati
15. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning jahon iqtisodiyotiga ta'siri
16. Xalqaro mehnat migratsiyasi va global mehnat bozori
17. Xalqaro valyuta tizimi va valyuta kurslarining iqtisodiy ta'siri

18. Transmilliy korporatsiyalarning jahon iqtisodiyotidagi roli va istiqbollari
 Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

- o'tilgan mavzuni chuqur o'rganishlari uchun darslik, o'quv materiallari bilan faol ishlash;
- ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik ko'rish, vaqtdan unumli foydalanish;
- fan (modul)lar bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etishi;
- mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (ko'chirmakashlik)ga yo'l qo'ymasligi;
- kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilishi, o'ziga yuklatilgan vazifalarni o'z vaqtida bajarishi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda fanning xususiyatini inobatga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot (esse) tayyorlash;
- badiiy-ijodiy ishni bajarish;
- kurs ishi (loyihasi)ni bajarish;
- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;
- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;
- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalar ishlash ko'nikmasini shakllantirish;
- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash;

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Jahon iqtisodiyoti: mohiyati va XX-XXI asrlar bo'sag'asidagi taraqqiyotining asosiy qonuniyatlari va tamoyillari
2. Jahon xo'jaligidagi ilmiy konsepsiyalar
3. Zamonaviy jahon xo'jaligi subyektlari va mamlakatning jahon iqtisodiyotidagi o'rini tavsiflovchi ko'rsatgichlar tizimi.
4. Xalqaro mehnat taqsimoti jahon xo'jaligining moddiy asosi sifatida.
5. Jahon xo'jaligi iqtisodiy xavfsizlik muammolari
6. Markaziy va Sharqiy Yevropa o'tish iqtisodiyotidagi mamlakatlari iqtisodiyotining rivojlanish tendensiyalari.
7. Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida davlatning tashqi investitsion faoliyatni tartibga solishdagi roli.
8. Globallashuv sharoitida jahon iqtisodiyotining rivojlanish tendensiyalari.
9. Erkin iqtisodiy hududlar tashkil qilishning xalqaro amaliyoti.
10. O'zbekiston valyuta bozorining muammolari va istiqboli.
11. Jahon iqtisodiyotining asosiy tushunchalari va nazariyalari.
12. Global savdo va uning iqtisodiy ta'siri.
13. Xalqaro moliya va valyuta tizimlari.
14. Jahon banklari va xalqaro moliyaviy tashkilotlar.
15. Global iqtisodiy integratsiya: Savdo bloklari va ularning ta'siri.
16. Xalqaro investitsiyalar: to'g'ridan-to'g'ri va portfel investitsiyalari.
17. Rivojlanayotgan bozorlar va ularning jahon iqtisodiyotidagi o'rini.
18. Xalqaro iqtisodiy inqirozlar va ularning global ta'siri.
19. Rivojlanish iqtisodiyoti: Rivojlanayotgan mamlakatlar tajribasi.
20. Global mehnat bozori va migratsiya.
21. Texnologik taraqqiyot va uning jahon iqtisodiyotiga ta'siri.
22. Xalqaro savdoda tariflar va notarif to'siqlar.
23. Jahon iqtisodiyoti va ekologik muammolar.
24. Globalizatsiya va uning iqtisodiy oqibatlari.
25. Xalqaro iqtisodiy hamkorlik va muzokaralar.
26. Jahon iqtisodiyotida energetika resurslarining ahamiyati.
27. Transmilliy korporatsiyalar va ularning global iqtisodiyotdagi roli.
28. Xalqaro savdoda bojxona ittifoqlari va iqtisodiy ittifoqlar.
29. COVID-19 pandemiyasi va uning jahon iqtisodiyotiga ta'siri.
30. Xalqaro savdo siyosati va jahon savdo tashkiloti (WTO).
31. Xalqaro savdoda raqamli texnologiyalar roli.
32. Jahon mamlakatlarida inflyatsiya sabablari.
33. Turizmning jahon iqtisodiyotidagi o'rini.

	<p>34. Energiya narxlarini o'zgarishi va iqtisodiyotga ta'siri.</p> <p>35. Global ishsizlik muammosi.</p> <p>36. Transport tizimi va xalqaro savdo.</p> <p>37. Raqamli iqtisodiyot tushunchasi.</p> <p>38. Xalqaro kompaniyalar faoliyatining afzalliklari.</p> <p>39. Xorijiy investitsiyalar iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.</p> <p>40. Savdo urushlari va ularning oqibatlari.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi</p> <p>Talabalarni mustaqil ta'lim shaklini tashkil etishga qo'yilgan talablar O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-apreldagi 136-sonli "Oliy ta'lim muassasalari talabalari mustaqil ta'limini tashkil etish bo'yicha namunaviy tartibni tasdiqlash to'g'risida"gi buyrug'i asosida ishlab chiqilgan.</p> <p>Mustaqil ta'limni baholash semestr davomida berilgan topshiriq asosida bajarilgan ishlarni HEMISda ilova qilish, shuningdek, oraliq va yakuniy test va savollarga javob berish asosida oshiriladi.</p>
3.	<p style="text-align: center;">VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jahon iqtisodiyotining asosiy yo'nalishlari, jahon mamlakatlarining tashqi savdosi, uning tarkibi, xalqaro savdoning asosiy nazariyalari, xalqaro korporatsiyalar, xalqaro iqtisodiy integratsiyalar va tashkilotlar faoliyati haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • talaba jahon xo'jaligi va xalqaro iqtisodiy munosabatlarni tavsiflovchi iqtisodiy, ijtimoiy va tashkiliy ko'rsatkichlarni tahlil qilish va umumlashtirish xususiyatlarini; ma'lumotlar yig'ishni tashkillashtirish va ularning aniqligi hamda sifatini baholash, kuzatishlar natijasida olingan ma'lumotlarni jamlash, qayta ishlangan ma'lumotlar natijalarini umumlashtirish va tahlil qilish, ijtimoiy-iqtisodiy va ishlab chiqarish jarayonlarini modellashtirish va dasturlashni <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi</i>; • talaba jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlarning zamonaviy tamoyillari, nazariy asoslarini hayotga tadbiiq etish; xorij mamlakatlarining asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlarini tadqiq qila olish; tashqi savdo shartnomalarini tuzish, texnika va texnologiyalar ayirboshlash bo'yicha bitimlar imzolash; xalqaro iqtisodiy munosabatlar sohasida hamkorlikning eng ratsional uslub va ko'rinishlarini aniqlay

	<p>olish; iqtisodiy o'sish va rivojlanishning asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish <i>mulakalariga ega bo'lishi kerak.</i></p>
4.	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VIII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vaxabov A.V. va boshqalar. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar. Darslik. T., 2015.-708 bet. 2. Мировая экономика и международные экономические отношения. учебник/под ред. А.С.Булатова.-3-е изд., перераб. и доп. –М.:КноРус, 2017. -916 с. 3. С.А.Закирова.Экономка регионов мира. Учеб.пособие. Т. 2017.- 472 с. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024. 5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023 6. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 2023. 7. Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlar uchun. –Toshkent: O'zbekiston, 2022. 8. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston, 2022. 9.Мировая экономика и международные экономические отношения: современное состояние, проблемы и основные тенденции развития. Учебное пособие/под редакцией д-ра экон. Наук, д-ра пед. Наук, доц. Е. Д. Фроловой, д - ра экон. Наук с. А. Лукьянова. – Екатеринбург: УрФУ, 2016. – 184 с. 10.Е.Л.Александров, В.Н. Круглов. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебное пособие. – М.: Финансовый университет, 2017. – 112 с.

Scopusdan maqolalar

11. Journal Article. Monetary Policy and Heterogeneity: An Analytical Framework. Florin O Bilbiie /The Review of Economic Studies, <https://doi.org/10.1093/restud/rdae066>. Published: 26 June 2024
12. New York University's Stern School of Business. GLOBAL ECONOMY course. Copyright & 2017 by New York University's Center for Global Economy and Business.
13. Cambridge University Press. THE GLOBAL ECONOMY, part of a book «International Economics and Business. Nations and Firms in the Global Economy». DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139568180.003> Publisher: Cambridge University Press. Print publication year: 2013
14. Islamov B., Kadirova Z., Gaziyeva S. Digitization measures in the regulation of labor migration processes in Uzbekistan // ACM, New York, NY, USA, 10 pages. ICFNDS '22, December 15, 2022, Tashkent, TAS, Uzbekistan <https://doi.org/10.1145/3584202.3584250>, 328-337 pp.
15. Rixsimbayev O., Gaziyeva S., Toshmurodova M. Strengthen digitalization technologies on regulation of labor migrant workers abroad // Technologies on Regulation of Labor Migrant Workers Abroad. In The 6th International Conference on Future Networks & Distributed Systems (ICFNDS'22), December 15, 2022, Tashkent, TAS, Uzbekistan. ACM, New York, NY, USA, 7 pages. <https://doi.org/10.1145/3584202.3584277>, 504-510 pp.

Axborot manbaalari

16. Jahon Banki - <http://www.worldbank.org/eca/russian/>
17. Ilmiy adabiyotlarning xalqaro ma'lumotlar bazasi <http://www.scopus.com>
18. Xalqaro ilmiy elektron kutubxona - <http://www.sciencedirect.com>
19. Xalqaro Valyuta Fondi - <http://www.imf.org>
20. Ilmiy elektron kutubxona - <http://elibrary.ru/>
21. Jahon iqtisodiyoti bo'yicha xisobotlar - <http://www.ereport.ru>
22. Xalqaro Tovar bozorlari tahlili - <http://www.cmmarket.ru>
23. BMTning statistika qo'mitasi - <http://unstats.un.org/>
24. O'zbekiston Respublikasi statistika qo'mitasi - <http://www.stat.uz>
25. Iqtisodiy tadqiqotlar markazi - <http://www.cer.uz>
26. O'zbekiston Respublikasi qonunchilik bazasi - <http://www.lex.uz>

7. Fanning o'quv dasturi "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2025 yil "12" 06 dagi 20 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining

	2025 yil "28" 06 dagi 11 -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sullar: M.X.Voxidova — TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrası mudiri, PhD Farxodova Sh.U. – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrası o'qituvchisi.</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Kamilova M.H. -Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrası dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi; N.S.Ismailova– TDIU, "Jahon iqtisodiyoti" kafedrası professori, iqtisod fanlari nomzodi.</p>

MS